

دکتر علی امینی^(۱)

دکتر فیروز متین

پس نام صحیح خانواده‌گی (این خاندان) امینی مجدی می‌باشد.

مجدالملک خواهرزاده‌ی میرزا آقاخان نوری یا اعتمادالدوله، دومین صدر اعظم ناصرالدین‌شاه بود. همان‌طور که ذکر شد قبلاً معروف به میرزا محمدخان سینکی بود. او در ابتدای سلطنت ناصرالدین‌شاه پیشکارمادر محمدشاه بود که در آخر کار وزیر و ظایف و اوقاف شد. مجدالملک با خواهر پاشا خان امین‌الملک حکمران تهران ازدواج کرد و حاصل این ازدواج دو پسر و چهار دختر بود. یکی از دخترها طاووس خانم همسر میرزا

شهریور ۱۲۸۴ شمسی در تهران متولد شد. پس از این‌که رضاشاه قانون نسخ القاب را در سال ۱۳۰۴ از مجلس گذراند هر ایرانی مجبور به انتخاب نام و نام خانواده‌گی گردید. یکی از برادران مرحوم علی امینی به اداره‌ی ثبت احوال مراجعه و درخواست نام خانواده‌گی امین‌الدوله را نمود لیکن چون با قانون مغایرت داشت و این نام قبلاً انتخاب گردیده بود، لذا نام خانواده‌گی امینی مجدی را که ترکیبی از لقب جد پدری اش میرزا محمد خان مجدالملک سینکی و پدربزرگش میرزا علی خان امین‌الدوله بود انتخاب گردید.

سردبیر مجله‌ی فردوسی، پس از مطالعه‌ی گوشه‌ای از تاریخ ایران در مورد مصاحبه‌ی دکتر علی امینی درباره‌ی محمدرضا شاه پهلوی در مجله‌ی فردوسی شماره‌ی ۸۵-۸۶ بی‌مناسبت ندانستم که خلاصه‌ای از وضعیت خانواده‌گی مرحوم دکتر علی امینی را جهت اطلاع خواننده‌گان آن مجله که

حتماً علاقه‌مند به مطالعه‌ی تاریخ ایران معاصر نیز هستند ارسال نمایم. امیدوارم پس از دریافت تأییدیه‌ی چاپ در آن مجله مورد توجه و استفاده‌ی خواننده‌گان قرار گیرد:

علی امینی فرزند محسن امینی (امین‌الملک و بعداً امین‌الدوله) و اشرف‌الملوک قاجار (فخرالدوله) در تاریخ ۲۲

دایی خود خانم محترم الدوله ازدواج کرد و پس از فوت پاشا خان لقب امین‌الملک به او رسید. خلاصه‌ای از اقدامات امین‌الدوله که از اندیش‌مندان اصلاح‌طلب اواخر دوره قاجار بود از این قرار می‌باشد: او از حامیان تأسیس مدارس جدید از جمله کمک به مرحوم رشیدی در تأسیس مدرسه‌ی رشیدی، ضرب سکه‌ی متحدالشکل با عیار صحیح، تمبر دولتی، تأسیس اداره‌ی ثبت و املاک و پست ایران، کارخانه‌ی کبریت‌سازی الهیه و قند کهریزک بود. از امین‌الدوله دو فرزند به جای ماند یکی محسن و دیگری نصرت خانم. امین‌الدوله پس از این که مورد غضب شاه واقع شد به ملک شخصی‌اش در لشت نشاء گیلان رفت و پس از مدتی در آن‌جا همسر دیگری گرفت به نام لیلا ضیاء کولاک‌سری. حاصل این ازدواج هم پسری بود به

نام حسن که بعدها وارد ارتش گردید و به مقام سرلشگری رسید. هنگامی که امین‌الدوله نخست‌وزیر مظفرالدین‌شاه بود دختر شاه را برای پسرش محسن خواستگاری کرد و گرفت. دختر شاه اشرف‌الملوک نام داشت و چهارده ساله بود. اشرف‌الملوک ملقب به «فخرالدوله» (فرزند مظفرالدین‌شاه و سرورالسلطنه «حضرت علیا» بود) لازم است توضیح داده شود که سرورالسلطنه (همسر مظفرالدین‌شاه) دختر فیروز میرزا (فرمان فرما) و خواهر نجم‌السلطنه مادر دکتر محمد مصدق بود. بیمارستان مشهور نجمیه که با هزینه‌ی دکتر محمد مصدق ساخته شد از نام مادر دکتر مصدق گرفته شده است. مصدق به احترام مادرش نام آن بیمارستان را «نجمیه» گذاشت. بیمارستان نجمیه در مرکز تهران - در خیابان حافظ و نرسیده به میدان حسن آباد قرار داشت.

مطالب عنوان شده نقل از خاطرات آقای ایرج امینی تنها فرزند مرحوم دکتر امینی می‌باشد که در اختیار نویسنده بوده و ایشان نیز پس از بازنویسی آن را به مجله‌ی فردوسی فرستاده‌اند. مجله‌ی فردوسی ضمن سپاس فراوان از آقای دکتر فیروز متین یکی از نزدیکان و بازمانده‌گان خاندان دکتر امینی و خاندان قاجار، خرسند خواهد شد چنان‌چه آن بزرگوار در زمینه‌ی تاریخ معاصر ایران به ویژه قبل از انقلاب اسلامی اسناد و مدارکی را جهت اطلاع‌رسانی به علاقه‌مندان در اختیار مجله‌ی فردوسی قرار دهد.

ابراهیم خان معتمدالسلطنه آشتیانی شد و صاحب دو فرزند به نام‌های احمد و حسن که بعدها حسن وثوق الدوله و احمد قوام‌السلطنه شدند. دختر دیگر مجدالملک هُما (عظمت‌الدوله) با محمدعلی‌خان علاءالسلطنه ازدواج کرد و صاحب دو پسر شد که یکی از آن‌ها حسین علاء بود که به مقام نخست‌وزیری رسید. دو دختر دیگر قمر خانم و

انبساط الدوله همسر محمدباقر خان شجاع‌السلطنه وزیر جنگ ناصرالدین‌شاه و دیگری همسر میرزا عبدالوهاب نظام‌الملک حاکم تهران و نوه میرزا آقاخان نوری شدند. دو پسر مجدالملک: محمد تقی خان مجدالملک ثانی و میرزا علی خان امین‌الدوله که یکی از رجال پرآوازه‌ی تاریخ دوره‌ی قاجار می‌باشند، میرزا علی خان امین‌الدوله با دختر